

TER ADVISERING

Aan de Minister
de Staatssecretaris

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Topsectoren en
Industriebeleid

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

8 juni 2020

Kenmerk

DGBI-TOP / 20162245

nota

Advies MCC-19 9/6 2020

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

Parafenroute

10.2.e

10.2.e TOP

10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Aanleiding

Dinsdag 9 juni 12 mei 2020 vindt er vanaf 12:45 uur de mcc-19 plaats in de Rolzaal op het Binnenhof. U wordt begeleid door 10.2.e.

Agendapunten;

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Internationale ontwikkelingen
4. Organisatie MCC-19
 - a. Instellingsbesluit
 - b. Voorraadagenda en vergaderplanning tijdens recesperiode
5. Stand van zaken toerisme
6. Notitie financiële bonus voor zorgverleners
7. W.v.t.t.k.

Advies

U kunt kennis nemen van de nota.

Op uw verzoek vindt u in de bijlage een overzicht van zaken die spelen in de verschillende sectoren, inclusief touringcars, bowlingbanen en de kermisbranche.

Ontvangen BBR

2. Algemeen beeld

Aanleiding

Wisselen algemeen beeld departementen.

Advies

Onderstaande punten inbrengen.

Toelichting

In de rondvraag zullen departementen een algemeen beeld Covid-19 wisselen. Hier kunt u de volgende punten aanstippen;

1. U kunt wijzen dat diverse sectoren langskomen met klachten over te strenge maatregelen (bowlingbanen, kermissen, touringcars). Zie bijgevoegd overzicht van de diverse maatregelen.
2. **De Nederlandse economie is in het 1^e kwartaal met 1,7% gekrompen (t.o.v. het voorgaande kwartaal).** In krap twee weken met is het bbp teruggeworpen naar het niveau van begin 2019. Dit impliceert een bbp-daling van circa 11-12% eind maart en wijst op ongekende krimp in 2020K2.
 - **De daling van het bbp is vooral toe te schrijven aan de lagere consumptie door huishoudens.** In maart kromp de consumptie door huishoudens met 6,7 procent (t.o.v. maart 2019). Uitgaven aan diensten lagen maar liefst 11,8% lager dan vorig jaar.
3. **De eerste internationale bbp-cijfers voor het 1e kwartaal laten een vergelijkbaar beeld zien.** De krimp in Europa (-3,8%) is gemiddeld wel groter dan in Nederland, en overtreft voor een aantal EU-landen al het effect van de financiële crash van 2008 (dit betekent niet dat Nederland ook de aankomende kwartalen minder geraakt zal worden). Verschillende analisten verwachten voor EU ruim 15-20% krimp in 2020K2.
4. Het **consumentenvertrouwen en het producentenvertrouwen is nog nooit zo sterk gedaald** en historisch pessimistisch over de komende 12 maanden.
5. **Het aantal gewerkte uren per week is in april fors lager:** t.o.v. begin maart -12% bij werknemers en -24% bij zelfstandigen. Het verschil tussen eind maart en april is beperkt, dus er lijkt sprake van stabilisatie.
6. Hoewel het aantal binnengekomen aanvragen voor de NOW afneemt, ligt **het gebruik van de verschillende regelingen hoog.** Zo zijn er ondertussen bijna 120 duizend aanvragen NOW en 190 duizend aanvragen voor de TOGS. Er zijn inmiddels 149 duizend aanvragen van belastinguitstel. **Het niveau is nog laag, maar deze aanvragen stijgen recent zeer sterk.** Piek in aanvragen komt waarschijnlijk nog.

3. Internationale ontwikkelingen

Aanleiding

Wisselen belangrijkste internationale ontwikkelingen.

Advies: Aanhoren.

Toelichting

De internationale ontwikkelingen in andere landen zullen met name vanuit VWS en BZ naar voren worden gebracht. Voor EZK relevant zijn:

Europees herstelpakket:

- Eind mei presenteerde de Europese Commissie in het kader van het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2020-2027 haar voorstellen voor het herstelpakket met een waarde van 750 miljard EUR.
- Een eerste appreciatie op hoofdlijnen is deze week gedeeld. De Kamerbrief wordt vrijdag besproken in de MR. De appreciatie van de deelvoorstellen volgt in de week van 22 juni d.m.v. een tweede Kamerbrief.
- **Het proces:** De overkoepelende mededelingen worden op 9 juni in de Ecofinraad en op 11 juni in de Eurogroep behandeld. Naast de staande inzet t.a.v. een financieel houdbaar en gemoderniseerd MFK, zet NL ook in op het stimuleren van structurele hervormingen en investeringen groene en digitale transitie binnen het herstelpakket. Begin juli vindt waarschijnlijk een Europese Raad over het MFK plaats, waarbij mogelijk een politiek akkoord wordt bereikt.

Economie internationaal:

- Eurostat gaf de cijfers over de werkloosheid in april vrij. In de EU steeg de werkloosheid in april met slechts 0,2% van 6,4% naar 6,6%. De werkloosheid in de Eurozone is met 7,3% iets hoger.
- Deze cijfers verhullen waarschijnlijk een groot deel van de verschuivingen op de arbeidsmarkt. Ten eerste omdat mensen die hun baan verliezen mogelijk de arbeidsmarkt geheel verlaten vanwege de sombere vooruitzichten. Deze mensen tellen dan niet mee in werkloosheidscijfers. Ten tweede hebben de overheidsprogramma's zoals arbeidstijdverkorting en het gedeeltelijk doorbetalen van salarissen een dempend effect.
- In Italië is de werkloosheid zelfs gedaald van 8,0% in maart naar 6,3% in april. En dat met een bijna volledige lockdown. Waarschijnlijk wordt deze daling verklaard door het eerste fenomeen.
- Een ander opmerkelijk cijfer is de inflatie in de Eurozone. In mei lagen de consumentenprijzen 0,1% hoger dan een jaar geleden. Dat is opvallend omdat in het verleden een pandemie meestal gepaard ging met een stevige inflatie.
- De oorzaak van de gematigde stijging is dat de energieprijzen maar liefst 12% lager liggen dan een jaar geleden. Dat geeft ook meteen aan dat er dus wel degelijk sprake is van stevige prijsstijgingen elders. Vooral de prijzen van voeding zijn gestegen, die zijn 3,3% hoger dan een jaar geleden en ook 0,2% hoger dan een maand eerder.

4a. Organisatie Mcc-19: Instellingsbesluit

Aanleiding

De MCC-19 wordt gevraagd om het voorstel voor instellingen van de Ministeriele Commissie COVID-19 (MCC-19), en voorraadagenda en vergaderplanning te aanvaarden.

Advies

Instemmen.

Toelichting

4a. Instellingsbesluit

- Doel van MCC-19 is om integraal over het beleid van de bestrijding en gevolgen van de COVID-19 pandemie te besluiten.
- Medische, economische, sociale en maatschappelijke belangen worden hierbij besproken en afgewogen.
- Concreet gaat het om de volgende drie thema's:
 1. Beheersbaar maken/houden van de pandemie;
 2. Sociaal-economische en maatschappelijke gevolgen voor de samenleving; en
 3. Verantwoording, nazorg en herstel.
- Indien de situatie daar om vraagt en directe besluitvorming vereist is, kan de MP in overleg met de meest betrokken ministers te allen tijde besluiten om weer tijdelijk de crisisstructuur in werking te stellen en een MCCB te organiseren.
- Besluitvorming over het vervolg van het financieel-economische noodpakket, inclusief eventuele sectorale noodsteun blijft via de Vijfhoek lopen.
- Alle leden van het kabinet zijn lid van de MCC-19 die zo vaak bijeenkomt als nodig (vooralsnog één keer per week).
- Het ambtelijke voorportaal (ACC-19) is op DG- of SG-niveau.
- In de MR van 5 juni lag eerder het instellingsbesluit voor de MCC-19 voor.

4b. Voorraadagenda en vergaderplanning tijdens recesperiode

Kenmerk
DGBI-TOP / 20162245

Aanleiding

Bespreken voorraadagenda en vergaderplanning tijdens recesperiode.

Advies

Instemmen.

Toelichting

- Op de voorraadagenda van de MCC-19 voor de komende periode staan onder andere besluitvorming 1 juli batch op basis van het OMT-advies, besluit over gebruik van plexiglas in de horeca, internationale ontwikkelingen, stand van toerisme, uitrol routekaart en op- en afschaling maatregelen.
- EZK-ambtelijk heeft geen aanvullingen op de beoogde voorraadagenda. Deze voorraadagenda dekt de belangrijkste onderwerpen.

5. Stand van zaken toerisme

Kenmerk
DGBI-TOP / 20162245

Aanleiding

Vorige week is het besluit genomen om inkomend en uitgaand toerisme binnen de EU/Schengen en VK per 15 juni weer op te starten. U wordt bijgepraat over de vervolgacties die hieruit voortvloeien.

Advies/spreekpunten

- U kunt informeren naar de toepassing van de quarantaine maatregel voor reizigers uit landen van buiten EU/Schengen/VK. (quarantaine maatregel voor alle oranje landen of alleen de landen met een slechte COVID 19 situatie)
- Indien het aan de orde komt kunt u aangeven dat de aanbevelingen van het RIVM rond capaciteitsbeperking en het naleven van hygiëne maatregelen in de recreatieve en toeristische sector al zijn uitgevoerd en opgenomen in de protocollen die de sector voor dagrecreatie en alle typen verblijfsaccommodaties heeft gemaakt.
- U kunt informeren naar het OMT-advies naar de natte cellen op campings dat deze week bekend zal worden.

Toelichting

Vorige week is het besluit genomen om inkomend en uitgaand toerisme binnen de EU/Schengen/VK per 15 juni weer op te starten. Nederland zal zoveel mogelijk landen binnen EU/Schengen/VK een geel reisadvies geven. Nog niet alle landen hebben al besloten buitenlandse toeristen toe te laten per 15 juni. VK en Zweden krijgen i.v.m. de gezondheidssituatie een oranje reisadvies. Denemarken wordt op oranje gezet omdat dit land geen buitenlandse gasten wil ontvangen.

Naar verwachting zal J&V u op een aantal deelonderwerpen rond toerisme bijpraten:

Vervolgacties besluitvorming 3 juni:

- **Het inreisverbod verlengen:** In de kamerbrief is opgenomen dat Nederland inzet op verlenging van het inreisverbod tot 15 juli. BZ geeft aan dat op dit moment in de EU een consensus lijkt te ontstaan voor een vereniging tot 1 juli. De vraag is wat de opties zijn voor de periode na 1 juli. Het inreisverbod is een nationale bevoegdheid. Nederland kan een inreisverbod handhaven, maar dat is weinig effectief zonder maatregelen aan de binnengrenzen. Inzet van Nederland kan zijn om een gefaseerde aanpak te bepleiten en binnen de EU een limitatieve lijst op te stellen met landen waarvoor een inreisverbod langer dan 1 juli geldt.
- **Communicatie:** er is een communicatieplan opgesteld voor gedragsregels en voorlichting richting buitenlandse gasten (BZ) en vervoerder (I&W) en Nederlandse toeristen (NKC).
- **Quarantaine:** Er is enige verwarring rond de quarantainemaatregel voor landen buiten EU/Schengen/VK. Bij het opstellen van deze voorbereiding was BZ van mening dat voor reizigers uit landen met een oranje reisadvies en een goede gezondheidssituatie (bijv. Nieuw Zeeland) een quarantaine maatregel niet voor de hand ligt. VWS wijst erop dat nu op de

- site van de Nederlandse overheid is vermeld dat quarantaine voor alle oranje landen een dringend advies is. Voorgesteld is dat morgen in de vergadering hier duidelijkheid over wordt gegeven door BZ/VWS.
- Aangepaste capaciteit op campings en groep accommodaties: In het advies van het RIVM was als aandachtspunt opgekomen 'het aanpassen van capaciteit van campings, jeugdherbergen en gedeelde vakantievoorzieningen zodat 1,5 meter te handhaven is'. Deze actie is al uitgevoerd. In de alle protocollen van verblijfsaccommodaties is de 1,5 meter, evt. aangepaste capaciteit en communicatie richting gasten opgenomen.
 - Advies OMT natte cellen: Vorige week is in de MCCb een principebesluit genomen over het versneld openen van natte cellen op campings op 15 juni na advies van het OMT van deze week. U kunt informeren naar het advies.

6. Notitie financiële bonus voor zorgverleners

Aanleiding

Naar aanleiding van de motie dd 18 maart 2020 (Van Kooten-Arissen):
"...verzoekt de regering de mogelijkheid te onderzoeken om de zorgverleners van wie nu extra inzet wordt gevraagd in de bestrijding van het coronavirus...een bonus toe te kennen...". Daarbij is nog aangegeven dat het om een financiële blijk van waardering moet gaan.

VWS vraagt om mandaat te verlenen aan de minister van VWS om:

1. Een onafhankelijk facilitator aan te stellen die verdere invulling van de bonusregeling door vakbonden en werkgevers begeleidt.
2. Daarbij een macrobudgetplafond mee te geven van €400 miljoen voor de bonusuitkering, te vermeerderen met 80% van dat bedrag ter dekking van de eindheffing bij de zorgwerkgevers.

Advies

Instemmen.

Toelichting

Een aandachtspunt is dat de beloningssystematiek niet leidt tot grote verschillen in de beloning per fte tussen instellingen en regio's. In de motie van 18 maart (Van Kooten-Arissen) is de regering verzocht om zorgverleners van wie extra inzet is gevraagd in de bestrijding van het coronavirus een financiële bonus toe te kennen. In dit voorstel stelt VWS een lumpsum-uitkering aan zorgwerkgevers voor als meest haalbare optie. De zorgwerkgevers zouden dan vervolgens bepalen welke medewerkers in aanmerking voor een bonus komen, aangezien zij hier het beste zicht op hebben. Het voorstel is om de verdere uitwerking met vakbonden en werkgevers verder in te kleuren, onder begeleiding van een onafhankelijke facilitator. In dit kader wordt er gevraagd om de minister van VWS mandaat te verlenen om:

1. Een onafhankelijk facilitator aan te stellen die verdere invulling van de bonusregeling door vakbonden en werkgevers begeleidt.
2. Daarbij een macrobudgetplafond mee te geven van €400 miljoen voor de bonusuitkering, te vermeerderen met 80% van dat bedrag ter dekking van de eindheffing bij de zorgwerkgevers.

Bijlage: Sectoroverzicht

'Sector'	Stavaza, moment opening, regels	Onderzoeken, besluitvorming, overige
Sporten buiten	<ul style="list-style-type: none"> • Per 11 mei mag iedereen weer buiten sport op 1,5 m afstand van elkaar. • Wedstrijden, competities en toernooien zijn verboden. • kleedruimtes en kantines blijven gesloten. 	
Sporten binnen	<ul style="list-style-type: none"> • Gesloten tot 1 september 	Eind juni wordt door kabinet gezien of sportscholen/fitnesscentra per 1 juli weer binnensporten mogen toestaan.
Sportscholen/ fitnesscentra	<ul style="list-style-type: none"> • Gesloten tot 1 september 	<ul style="list-style-type: none"> • Eind juni wordt door kabinet gezien of sportscholen/fitnesscentra per 1 juli weer binnensporten mogen toestaan.
Sportkantines	<ul style="list-style-type: none"> • Gesloten tot 1 september (omdat dit teveel mensen bij elkaar brengt) • Commerciële uitbater van sportkantines mogen wel open per 1 juni omdat dit onder horeca valt. • Juridisch gezien zijn horecagelegenheden en eet- en drinkgelegenheden van verenigingen niet hetzelfde. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eind juni wordt door kabinet gezien of sportkantines open kunnen.
Terrassen	<ul style="list-style-type: none"> • Open per 1 juni om 12.00 uur • Op terrassen geen max aantal personen (zoals beschreven in de horecaverunning) • Gasten moeten aan een tafel zitten. • Gasten moeten 1,5 meter afstand houden van andere bezoekers. • Mensen uit 1 huishouden, hoeven geen afstand te houden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor handhaving. • Er komt een pilot met plexiglas schermen op terras (KHN met MKB-NL en TNO) • In het advies van 15 mei heeft het OMT aangegeven dat voor zover bekend geen wetenschappelijke onderbouwing voor de effectiviteit van dergelijke schermen is en daarom kan het OMT geen eenduidig advies geven. • Een positief resultaat van de pilot leidt niet automatisch tot doorvoering. • De nieuwe projectorganisatie gaat bekijken of eventuele spatschermen ook bij andere sectoren gebruikt kunnen worden.
Horeca binnen	<ul style="list-style-type: none"> • Open per 1 juni om 12.00 uur. • Binnen mogen 30 gasten zijn (exclusief personeel) • Reserveren is verplicht. • Gasten moeten aan een tafel zitten. • In een checkgesprek vooraf tussen ondernemer en klant wordt ingeschat of een bezoek risico's oplevert. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het besluit tot openstelling op 1 juni 12:00 uur is genomen op nadrukkelijk verzoek van de voorzitters van de Veiligheidsregio's (openstelling gedurende een vrij weekend zou te veel druk op de handhaving leggen) • Ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor handhaving.

	<ul style="list-style-type: none"> • Gasten moeten 1,5 meter afstand houden. 	
Casino's	<ul style="list-style-type: none"> • Tot 1 september gesloten. 	Eind juni wordt bezien of opening per 1 juli mogelijk is
Sauna's/ Wellness	<ul style="list-style-type: none"> • Tot 1 september gesloten 	<ul style="list-style-type: none"> • Eind juni wordt bezien of opening per 1 juli mogelijk is
Campings met gezamenlijk sanitair	<ul style="list-style-type: none"> • Tot 1 juli gesloten 	<ul style="list-style-type: none"> • OMT-advies als basis voor besluitvorming wordt deze week verwacht. • Vervroegde opening sanitaire voorzieningen ligt in de lijn der verwachtingen.
Kerken	<ul style="list-style-type: none"> • Kerkdiensten zijn toegestaan tot maximaal 30 personen en met inachtneming van de 1,5 m. 	Als positief advies OMT op stap 3 dan kerkdiensten per 1 juli toegestaan voor maximaal 100 personen.
Betaald voetbal	<ul style="list-style-type: none"> • Per 1 september weer sportwedstrijden zonder publiek 	<p>Wanneer weer met publiek is helaas nog niet te zeggen. Dit gaat waarschijnlijk gelijk op met evenementen. Het is nog niet te voorspellen wanneer dit weer mogelijk is.</p> <p>Verdienmodel betaald voetbal is ingericht op het spelen voor publiek.</p> <p>KNVB heeft steunverzoek neergelegd bij VWS (mogelijkheden worden momenteel verkend)</p>
Evenementen	<ul style="list-style-type: none"> • Alle meld- en vergunning plichtige evenementen zijn in beginsel verboden tot ten minste 1 september. 	Op lange termijn gaat het vooral over massale evenementen met groot publiek en landelijke uitstraling. Het is nog niet te voorspellen wanneer dit weer mogelijk is
Discotheken / clubs	<ul style="list-style-type: none"> • Gesloten tot 1 september 	
OV	<ul style="list-style-type: none"> • Per 1 juni: • In tram, bus, metro en trein is mondkapje verplicht (vanaf 13 jaar) • Boete is €95,- • Op stations en perrons is het mondkapje niet verplicht. • In het OV zo ver mogelijk uit elkaar zitten. • Bij halte of op perron wel 1,5 m afstand. • Reizen met OV alleen als het niet anders kan. • Dienstregeling weer 100% 	
Musea	<ul style="list-style-type: none"> • Open per 1 juni • Musea mogen meer dan 30 personen ontvangen, dat hangt af van de grootte van het museum. • Bezoekers moeten 1,5 meter afstand houden en vooraf reserveren. 	

<p>Concertzalen / bioscopen / theaters</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Open per 1 juni • Max 30 bezoekers (per zaal) • Reserveren is verplicht • Een medewerker vraagt aan de bezoekers of er klachten zijn. • Bezoekers moeten 1,5 meter afstand houden. 	
<p>Congressen, zakelijke evenementen/ beurzen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Open per 1 juni voor maximaal 30 mensen per locatie. • Vanaf 1 juli voor 100 personen. • Voor meer dan 100 personen nog gesloten tot 1 september; nog geen datum wanneer weer wel (stap 5) 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitzondering van 30 personen per zaal geldt alleen voor bioscopen en culturele instellingen (concertzalen/ theaters) • Precieze regels rond zalencentra nog onduidelijk. Wordt voorgelegd aan NKC om duidelijkheid op te verschaffen. • Nog geen datum voor OMT-advies bekend
<p>Bowlingbanen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gesloten tot 1 september (omdat dit teveel mensen bij elkaar brengt) • Bowlen wordt gezien als een binnensport. • Bowlingbanen zijn vergelijkbaar met biljart- en poolcentra die naar eigen zeggen ook beter te kwalificeren zijn als horecaonderneming dan als binnensport. 	<ul style="list-style-type: none"> • Positie van binnensport wordt eind juni opnieuw bekeken. • Ondernemers kunnen gebruik maken van NOW, TOGs en TLV. • Bowlingondernemers kwalificeren zich als horecaonderneming i.p.v. sportaccommodatie. • Ondersteunde argumenten: 97% van het gebruik is recreatief, 70% van de omzet van een bowlingbedrijf is horeca. • Branche NVB/ONL verzoekt het Rijk bowlingcentra uiterlijk 1 juli, as te openen/ • Sector heeft reeds protocollen opgesteld.
<p>Kermis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zoals alle meld- en vergunning plichtige evenementen zijn ook de kermissen in beginsel verboden tot ten minste 1 september. 	<ul style="list-style-type: none"> • Op lange termijn gaat het vooral over massale evenementen met groot publiek en landelijke uitstraling. Het is nog niet te voorspellen wanneer het weer mogelijk is dat kermissen worden georganiseerd. • Kermissector kan gebruik maken van de TOGs- en TVL-regeling. Deze regelingen dekken slecht beperkt hun kosten. • Verder kunnen zij gebruik maken van de Tozo aangezien er veel zelfstandige werkzaam zijn in de sector. • De kermissector vraagt om maatwerk zodat (kleine) kermissen op korte termijn open kunnen en niet onder het algemene verbod op evenementen vallen. • Ter compensatie van gedolven inkomsten wil de kermissector graag een aanvullende voorziening vanuit de overheid.

		<ul style="list-style-type: none"> • Er is veel onrust binnen de kermissector zo hebben zij vandaag aangekondigd om te gaan protesteren. • SEZK spreekt woensdag 10-6 met evenementenbranche. De kermissector zou hierin kunnen meelopen (n.a.v. uitkomsten gesprek). • Een specifieke regeling voor deze sectoren lijkt nu dan ook niet logisch en passend.
<p>Touringcars</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Regels omtrent samenkomsten stellen max 30 mensen binnen en 1,5 meter afstand houden. • Indien touringcars voor het ov rijden, kunnen zij onder het regime ov worden gerekend (nog niet formeel vastgelegd, maar wel voorstel I&W). 	<ul style="list-style-type: none"> • Door de 1,5 meter eis kunnen Touringcars slecht een beperkt aantal reizigers vervoeren (gemiddeld 13 per bus). Aangezien de lasten gelijk zijn is het dus niet mogelijk om kostendekkend te vervoeren. • Touringcarondernemers kunnen gebruik maken van de TVL, de TOGs en NOW. • Een aantal ondernemers heeft aangekondigd om graag op korte termijn meer mensen te gaan vervoeren. • Ze vragen het Rijk om de regels voor touringcars verder te versoepelen zodat er meer reizigers per bus mee kunnen. • Een specifieke regeling voor deze sectoren lijkt nu dan ook niet logisch en passend.